ಸೃಜನಿ

SRUJANI: Indian Journal of Innovative Research and Development (SIJIRD)
Volume-1 Issue 6, January-February 2023, Pp. 112-117
Bi-Monthly, Peer-Reviewed, Open Access, Indexed Journal

I S S N: 2583-3510
SIRDF JOURNALS
editor@srujani.in
www.srujani.in

ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧ

ಡಾ.ರಾಜೇಶ ಎಂ*

*ಜಾನಪದ ಸಂಶೋಧಕ, ಬಿಳುಗಲಿ ಗ್ರಾಮ, ನಂಜನಗೂಡು ತಾಲೂಕು, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ.

Abstract:

ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು ಜನಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತೀಕಗಳಾಗಿವೆ. ಒಂದು ನಾಡಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಯುವಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳ ಸ್ಥಾನ ಮಹತ್ವ ಪೂರ್ಣವಾದದ್ದು. ಜನಪದರ ಬದುಕಿನ ಸಮಸ್ತ ಕ್ರಿಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು ಅಂತಃಸತ್ವವನ್ನು ತೆರೆದಿಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅವರ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊರಸೂಸುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

Keywords: *ಜನಪದ ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ.*

ಪೀಠಿಕೆ

ಜನನದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿ ಮರಣದವರೆಗೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಬರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಾನವ ಬದುಕಿನ ಅಮೂಲ್ಯ ಸ್ವತ್ತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಕುಲ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಇಲ್ಲವಾದರೂ ಅವುಗಳ ನಡೆ–ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮಾನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಪ್ರೇರಕವಾದವುಗಳಾಗಿವೆ. ನಾಯಿಯ ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆ, ಗೋವುಗಳ ಸಾಧುತನ, ಕುದುರೆ ಎತ್ತುಗಳ ಕಷ್ಟ ಸಹಿಷ್ಣುತಾ ಗುಣಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಮಾನವ ತನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳೆನಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅಂತರಂಗದ ಸಹಜ ಸ್ವಭಾವವೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದಾಗ ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಕುಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣ–ನಡತೆಗಳು ಮಾನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದು ದೃಢವಾಗಿದೆ. ಆದರೂ *'He and he alone, has culture'* ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದು. ಮಾನವ ತನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಪರಿಸರ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

"ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿರುವ ವಿಶೇಷ ಶಕ್ತಿಗಳು ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಂತರಂಗದ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ."[1] ಎಂಬುದು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮನುಷ್ಯನ ಅಂತರಂಗದ ಸತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸುವಂತದ್ದು. ಮಾನವರ ನಡೆ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರುವುದು.

[1] ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರಸ್ವಾಮಿ. ಹೆಚ್. (1968). *ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ.* ಪು.6

Please cite this article as: ರಾಜೇಶ ಎಂ. (2023). ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧ. *ಸೃಜನಿ: ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಇನ್ನೋವೇಟಿವ್ ರೀಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಡೆವೆಲಪ್‌ಮೆಂಟ್,* 1(6), 112–117.

ಆದಿವಾಸಿ ಮಾನವ ಒಂದು ಕಡೆ ನೆಲೆ ನಿಂತು ಸಾಂಘಿಕ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದ ನಂತರ ಅವರೆಲ್ಲರ ನಡವಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿನ ಸಮಾನ ಅಂಶಗಳು ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳಾದವು. ಈ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳು ಬರುಬರುತ್ತಾ ಅವರ ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಬಂದು ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬುದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದ ಕೇವಲ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗುವ ಕಲ್ಪನೆಯಾಯಿತು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನವೆಂದರೆ ಜನಪದ ಅಧ್ಯಯನವೇ ಆಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನಪದವು ತಾನು ವಾಸ ಮಾಡುವ ಪ್ರದೇಶದ ನೆಲ–ಜಲ ವಾತಾವರಣ ಮತ್ತು ಜೀವನಾವಶ್ಯಕತೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತನ್ನ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಭಾವ ಪ್ರೇರಣೆಗಳ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಬದುಕಿನ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ತಾನೇ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆ ಈ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳ ಅನುಸರಣೆಗೆ ನಂಬಿಕೆಯೇ ಪ್ರಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಜನನ ಮರಣವನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅವಸ್ಥೆಗಳು ಆಗು–ಹೋಗುಗಳನ್ನು ತನ್ನದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸುವ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. "ಜಾನಪದರಂತೆಯೇ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಜನಪದ ಕಲೆ ಕೂಡ. ಜನಪದ ಕಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯ ಕಲೆಯಾದುದರಿಂದ, ಅದು ಸರಳ ಸುಲಭ ನೇರವಾಗಿಯೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಒರಟಾಗಿಯೂ ಇರುವುದು ಸಹಜವಾಗಿದೆ"[2] ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಜಾನಪದರ ಬದುಕು ಸಂಸ್ಕೃತಿವಾಹಿನಿಯಾದ ಜೀವನದಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಸನಾತನವಾದುದೊಂದು ಸ್ವಂತಿಕೆ, ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ, ಬಣ್ಣ, ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಅದು ನಿತ್ಯ ನೂತನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜನಪದ ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಿರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ತುಂಬು ಹಂಬಲವುಳ್ಳ ಜಾನಪದರ ಮುಖಾಂತರ ಪ್ರಸಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾತಂದಿರಂತಯೇ ನಾವಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ವಂಶದ ಲಾಂಛನವನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಅಭೀಷ್ಟೇ ಜಾನಪದರಿಗಿರುವಷ್ಟು ನಾಗರೀಕರಿಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಾನಪದರು ಪರಂಪರಾಗತವಾದ ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತು ವಿಷಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅಂಧ ವಿಶ್ವಾಸ ಹಾಗೂ ತುಂಬಾ ಅಭಿಮಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಸರಿ ಎಂದು ನಂಬಿದ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಸದಾ ಆಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಲಾ ಪ್ರಪಂಚವೂ ಸೇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಜನಪದ ಕಲೆ ಒಂದು ನಾಡಿನ ಭವ್ಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಂತೆ ಜನಪದ ಕಲೆಯೂ ಆಯಾ ಭಾಗದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಯಾರೊಬ್ಬರ ಸ್ವಂತ ಆಸ್ತಿಯೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲ. ಅದು ಸಮಷ್ಟಿಯ ಸ್ವತ್ತು. ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯೇಷ್ಠಿ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕಿಂತ ಸಮಷ್ಟಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

"ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು ಪರಂಪರಾನುಗತವಾಗಿ ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಉಳಿದು ಬಂದಿರುವ ಕಲಾ ಸಂಪತ್ತು ನಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯ ಆಸ್ತಿ. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಸಾಧನಗಳಾಗಿ

[2]ತಪಸ್ವೀ ಕುಮಾರ ನಂ (ಸಂ.) *ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ.* ಪು.200

ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು ಉಳಿದು ಬರುತ್ತವೆ."[3] ಈ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ನಿಲುವು ಇದೆ. ಗತಿಯೂ ಇದೆ. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅವ್ಯಕ್ತ ಸ್ವರೂಪದ ನಾದ, ಮಾಧುರ್ಯದ ಅನುಕರಣಿಯ ಸಹಜತೆ ಮತ್ತು ಕಲೆಯಾಗಿ ಹೊರಸೂಸಿದೆ. ಆಯಾ ಭಾಗದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಇದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಗಿಂತ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಎತ್ತುವುದೇ ಜನಪದ ಕಲೆಯ ಮರ್ಮವಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಾರವೆನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಜನಪದರಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ, ಮನರಂಜನೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಜನಪದ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು ಉಳಿ ಮುಟ್ಟದ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಿದ್ದಂತೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಯ ನಾಜೂಕತೆ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದರೂ ಅಂತಃಸತ್ವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಜನತೆಯ ಉಸಿರಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವ ಜನಪದ ಕಲೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಮೃದ್ಧವಾದದ್ದು. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಹಾಡಿ, ಕುಣಿದು, ನಲಿದು ಸಂತೋಷಪಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಜನ–ಮನವನ್ನು ತಣಿಸುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅನುಭವಿಸಿದರೆ ಮನುವು ಹಿಗ್ಗಿ ಆನಂದಕರವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ ಮನರಂಜನೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅದರ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದೊಂದಿಗೆ ರೀತಿ–ನೀತಿ, ನಂಬಿಕೆ–ಆಚರಣೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮೊದಲಾದ ಅಂಶಗಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಕಲೆ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಂಡಾಗ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅರಳಿ ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಜನಪದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸತ್ವವು ಜನಪದರ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿವೆ. ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಅಪೂರ್ವ ಕಲಾ ಸಂಪತ್ತು ತಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯ ಆಸ್ತಿಯಂತೆ ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಅವರು ಹಬ್ಬ ಜಾತ್ರೆ ಉತ್ಸವ ಮುಂತಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು ಜನಪದರ ಸಮಸ್ತ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಆನಂದ ನೀಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ.

ಈ ಕಲಾ ಪ್ರಪಂಚ ಜನಜೀವನದಷ್ಟೇ ವಿಶಾಲವಾದದ್ದು, ವ್ಯಾಪಕವಾದದ್ದು, ಪ್ರಾಚೀನವಾದದ್ದು. ಆಯಾ ಕಾಲದ ಮಾನವನ ಅಗತ್ಯಗಳು ಕಲೆಗಳ ಉಗಮ ವಿಕಾಸ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅವನ ಆಶೋತ್ತರಗಳಿಗೆ, ಅವನ ಮಾನಸಿಕ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗೆ, ಅವನ ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ, ಅವನ ಕಲ್ಪನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಆಯಾಯ ಕಾಲದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಅವು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ನಿಜವಾದ ಕಲೆ ಪುಸ್ತಕ ಜ್ಞಾನದಿಂದಾಗಲೀ, ಶಾಲೆಯ ಕಲಿಕೆಯಿಂದಾಗಲೀ ಆವಿರ್ಭವಿಸುವಂತದ್ದಲ್ಲ ಅಂತಃಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ, ಲೋಕಾನುಭವದಿಂದ ಉದಯವಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇವು ನಿದರ್ಶನವಾಗಿವೆ. "ಮನುಷ್ಯನ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಮನಸ್ಸು ಬದುಕನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿಸಲು, ಜಡದಿಂದ ಚೈತನ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಪಟ್ಟ ಪರಿಶ್ರಮವೇ ಕಲೆಗಳ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆಯೆನ್ನಬೇಕು. ಇಂಥ ಕಲೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ವಿಕಾಸಗಳೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವೈಭವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ."[4] ಜನಪದರ ಬದುಕಿನೊಂದಿಗೆ ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಬೆಳೆದುಬಂದಿರುವ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು ಆಯಾ ಜನರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬಲವಾದ ಆಕರಗಳಾಗಿವೆ ಎಂಬ ಪಿ.ಕೆ.ಖಂಡೋಬರವರ ಮಾತು ಮೌಲ್ಯಯುತವಾಗಿದೆ.

---

3. ಅಂಬಳಿಕೆ ಹಿರಿಯಣ್ಣ & ಶಾಲಿನಿ ರಘುನಾಥ (ಸಂ.) (2010). *ಜಾನಪದ ಕಲೆ : ಅವಲೋಕನ.* ಪು.8

4. ಪಾಟೀಲ. *ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಪದ ಚಿತ್ರಕಲೆ.* ಪು.3

ಜನಪದರ ದಿನನಿತ್ಯದ ಜೀವನವೇ ಒಂದು ಕಲೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವು, ಕಲಾತ್ಮಕತೆಯು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇಯೆ ಜನಪದರ ಕಲೆಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪದ್ಧತಿ, ನಡತೆ, ನಿಯಮ ಮುಂತಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಹಿಡಿದಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಜನಪದರ ಬದುಕೆ ಒಂದು ಕಲೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಜನಪದ ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಭಾಷೆ ಆಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ಅವರ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಂತದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜನಪದರಿಗೆ ಕಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಆಸಕ್ತಿಯಿದೆ. ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದೊಂದಿಗೆ, ಕೆಲಸದ ಬಿಡುವಿನೊಂದಿಗೆ ಕಲೆಯ ಸೊಬಗನ್ನು ಸವಿಯುವ ರಸಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಹು ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ಮಾನವನ ಬದುಕನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಕೇವಲ ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗಾಗಿ ಬದುಕಲು ಆಸೆ ಪಟ್ಟವರಲ್ಲ. ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಆಹ್ಲಾದಕರವನ್ನು ಕಾಣಲು ಇಚ್ಚಿಸಿದ ಮನಸುಳ್ಳವರು. ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಅನಿಸಿಕೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ರೂಪವನ್ನು ನೀಡಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿ ಆನಂದವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು ಅವರ ಉತ್ಸಾಹ, ಭಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಪ್ರತೀಕಗಳಾಗಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಬೆರೆತುಕೊಂಡು ಅದರ ಸತ್ವ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಬದುಕು ಕಲೆಯಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜನಮನವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದೆ.

ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಆರಾಧನೆ ಬಹುಮುಖ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಬಂದಿತು. ಹಾಡು ಕುಣಿತಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಆರಾಧನೆ, ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳ ವಶೀಕರಣ, ಅಸದೃಶ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಂತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸುವುದು ಅವರ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಯಿತು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲೆಗಳು ದೈವಾರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಲಂಬಿಸಿರದೆ, ಶ್ರಮ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರಲೂ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಜನಪದರು ತಮ್ಮ ಶ್ರಮವನ್ನು ಕೂಡ ದೈವಕಲ್ಪನೆಗೆ ಎಳೆದು ಕಟ್ಟಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ದಿನವಿಡೀ ದುಡಿಮೆಯಲ್ಲಿಯೂ ದೈವತ್ವವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ, ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲೆಗಳು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಮಾನವನಿಗೆ ಮಾನಸಿಕ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಲ್ಲದೇ ಮನರಂಜನ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಾದವು. ಅಲ್ಲದೇ ಅವರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ವ ಸತ್ವಯುತ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟವು. ಹೀಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಗಳ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಸಂಬಂಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಜನಪದರು ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನದಂದು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಗಣಪತಿ, ಮಣ್ಣೆತ್ತು, ಜೋಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ, ನಾಗಪ್ಪ, ಗೌರಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಾಗಿವೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಮಹಿಳೆಯರು ದಿನನಿತ್ಯ ಬಿಡಿಸುವ ರಂಗೋಲಿ ಕಲೆ ಹಾಗೂ ಶೀಗಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಂದು ರಚಿಸುವ ಉಬ್ಬು ವಿನ್ಯಾಸದ ಶೀಗಿ ಕಲೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂಶಗಳು ದಟ್ಟವಾಗಿವೆ. ಆದಿಮಾನವನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಜನಪದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕುಟುಂಬವೊಂದರ ಮನೆ. ಆ ಕುಟುಂಬದ ಅಡುಗೆಯ ಸಾಧನ ಸಲಕರಣೆಗಳು, ಬೇಸಾಯದ ಉಪಕರಣಗಳು, ಕುಲದೇವತಾ ಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಆರಾಧನೆಯ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಹರಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಪರಂಪರೆಯ ಜಾತ್ರಾ ಮಹೋತ್ಸವಗಳು, ಮದುವೆ ಮುಂಜಿ, ಅಲ್ಲದೇ ಜಾನಪದ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ನಡೆಯುವ ವಿಧಿಕ್ರಿಯೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರುಹುಗಳೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯೆನಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ದೇವರ ಭಯದಿಂದ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆ ಆರಾಧನೆಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಮತ್ತು ಋತುಮಾನಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಂದ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ವೃತ್ತಿಗಳ

ಸಂದರ್ಭದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಮತ್ತು ಪೋಷಿತವಾದ ಈ ಕಲೆಗಳು. ಈ ಧಾರ್ಮಿಕತೆ, ವೃತ್ತಿಪರತೆ, ಏಕಾಗ್ರತೆ, ಸಾಧನಶೀಲತೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಂತೆ ಅವು ತಮ್ಮ ತುರ್ತನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ಕಲೆಗಳು ಮಾನವ ಜೀವನದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸದ ವರ್ಣಮಯ ಪುಟಗಳು ಜೀವಂತ ದಾಖಲೆಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅವುಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಪೂರ್ವಾವಲೋಕನಕ್ಕೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕು ಬದಲಾದಂತೆ ಅವನ ಕಲೆಗಳು ಕೂಡಾ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಇದೊಂದು ರೀತಿಯ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಒಳಗಾದವು ಎನ್ನಬೇಕು ಎಂಬುದು ಸಮಂಜಸವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕೇವಲ ನಾಗರೀಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಇದೇ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು. ಶಿಲಾಯುಗದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನೊಂದಿಗೆ ಒಡನಾಟ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜೀವನ ನಡೆಸಿದ ಬೆತ್ತಲೆ ಮಾನವರತ್ತ ನಾವು ಗಮನಹರಿಸಿದಾಗ ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಅವರದೇ ಆದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕುರುಹುಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಹಲವಾರು ಜನಸಮುದಾಯಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಆಂತರಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡುಬಂದರೂ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಜನಸಮುದಾಯದ ಜೀವನದಲ್ಲಿನ ವಿಧಾನ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಆಚರಣೆಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳು ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳು, ದೇವತಾರ್ಚನ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಸಾಮಾಜಿ ಕಟ್ಟುಕಟ್ಟಳೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಆ ಜನಸಮುದಾಯದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಜನಪದ ಕಲೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಮನರಂಜನೆ ಅಲ್ಲದೇ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಲೆಗಳು ಆಯಾ ಸಮುದಾಯದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಮನರಂಜನೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಲೆಗಳು ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆ, ವೇಷದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸುವುದು. ಆದರೆ ಜೀವನೋಪಾಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಆರಾಧನೆ, ಮನರಂಜನೆ ಸೇರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಹೀಗೆ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತಿರೂಪವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಅಂಬಳಿಕೆ ಹಿರಿಯಣ್ಣ, & ಶಾಲಿನಿ ರಘುನಾಥ (ಸಂ.) (2010). *ಜಾನಪದ ಕಲೆ: ಅವಲೋಕನ.*
- ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗತ್ತಿ. (2006). *ಕನ್ನಡ ವಿಷಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ ಜಾನಪದ.* ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.
- ಖಂಡೋಬಾಪಿ.ಕೆ. (1993). *ಜಾನಪದ ಮುನ್ನೋಟ.* ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ.

- ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ ಹಿ.ಚಿ. (1996). *ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳ ಕೋಶ.* ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.
- ತಪಸ್ವೀ ಕುಮಾರ ನಂ (ಸಂ.) *ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ.*
- ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರಸ್ವಾಮಿ. ಹೆಚ್. (1968). *ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ.* ಡಿ.ವಿ.ಕೆ ಮೂರ್ತಿ ಪ್ರಕಾಶನ.